

شناسنامه		عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴ کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳ فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰ تلفن: ۴۴۹۵۶۱۰۸ چاپ: موسسه جام جم بزر بزنآ
صاحب‌امتیاز: جمعیت‌هال‌احمرجمهوری‌اسلامی‌ایران تلفن سازمان آکسی‌ها: ۰۲-۴۴۹۵۶۲۰۰ فکس:۴۴۹۵۶۱۰۷ سامانه پیامکی:۰۲۶۶۶۶۲۰۰۵۰۰ سایت شهروند: www.shahrvand-newspaper.ir اینستاگرام شهروند: shahrvandonline.ir شبکه ایکس شهروند: shahrvandonline	۲۴ ذی القعدة ۱۴۴۴ 20 May 2025 سال دوازدهم روزنامهخبر ایران شماره ۳۵۵ شماره ۳۳۵ صفحه ۱۵ تومان ۵۵۵۵	

عکس دیروز

نگاه‌روز

«کیف اتمی»، دستاورد ترسناک جنگ سرد بین ابر قدرت شرق و غرب

اِشهرنود [در صفحه‌ای از فیلم «دکتر استرنجلاو» اثر استنلی کوبریک (محمول ۱۹۶۴ میلادی)، پس از حرکت خودسرانه یک اسکادران از هواپیماهای بی-۵۲ آمریکایی برای بمباران اتمی اتحاد جماهیر شوروی، نخست‌وزیر شوروی طی یک تماسی تلفنی به اطلاع رئیس جمهوری ایالات متحده می‌رساند در صورت انفجار حتی یک بمب اتمی در خاک شوروی، چاشنی یک بمب جهنمی که کل دنیا را نابود خواهد کرد به شکل خودکار فعال خواهد شد. رئیس جمهوری آمریکا پس از اطلاع از این حقیقت سفیر شوروی را احضار کرده و برای از کار انداختن چاشنی این بمب جهنمی وارد مذاکره می‌شود. سفیر شوروی اماب پای‌کاری را روی دست او ریخته و می‌گوید ما این بمب را طوری ساخته‌ایم که قابل خنثی سازی نباشد! در نهایت، فیلم با بمباران اتمی شوروی و فعال شدن بمب جهنمی و خاتمه کار دنیا به پایان می‌رسد. قصد کوبریک اشاره به این نکته بود که چطور یک دیوانه می‌تواند موجب انقراض بشریت شود، اما همان زمان خیلی‌ها شوخی این کارگردان را جدی گرفتند و به این فکر افتادند که «اگر روزی واقعا چنین اتفاقی رخ بدهد؟».

خطرناک‌ترین کیف تاریخ، مکمل خط تلفن سرخ

چند روز قبل در همین صفحه درباره «خط سرخ» یا «تلفن قرمز» نوشتیم. مسیر ارتباطی مستقیمی که طی دوران جنگ سرد، بین کاخ کرملین در مسکو و کاخ سفید در واشینگتن برقرار شده بود تا در موارد اضطراری (درست‌مانند آن‌چه که در هجو به کوبریک یعنی «دکتر استرنجلاو» شاهد آن هستیم) سران شرق و غرب بتوانند بی‌واسطه با یکدیگر وارد گفتگو شده و از احتمال بروز یک فاجعه اتمی جلوگیری کنند. اما امروز قصد داریم از یکی دیگر از دستاوردهای اتمی شدن قدرت‌های جهانی و رقابت بین ابر قدرت‌های شرق و غرب، یعنی «کیف دستی اتمی» بنویسیم. کیف چرمی نسبتاً بزرگی که از آن با عنوان خطرناک‌ترین کیف دستی تاریخ یاد می‌شود! روس‌ها و آمریکایی‌ها پس از مسلح شده به سلاح اتمی می‌دانستند که در یک جنگ هسته‌ای موفقیت با کسی خواهد بود که زودتر شلیک کند! اما این‌که فرآیند «شلیک» چگونه باشد نیاز به پروتکل‌های خاص داشت.

دکتر استرنجلاو، ۱۹۶۴

عکس روز

ورود حاجیان به شهر پیامبر (ص)

این روزها زائران حج تمتع از کشورهای مختلف از جمله کشورمان ایران گروه گروه وارد شهر مدینه می‌شوند. موسم حج تمتع هر سال فرصت مغتنمی است تا زائران خانه خدا قبل یا بعد از اعمال حج، زائر مدینه النبی شوند.

خاطرات الرجال

ارتشبد حسین فردوست، دوست دوران کودکی محمدرضا پهلوی و رئیس دفتر اطلاعات او، پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ماند و خاطرات خود از دوران مجالست با شاه، خاندان و دولتمردان رژیم پهلوی را به رشته تحریر در آورد. خاطرات فردوست تحت عنوان «ظهور و سقوط سلطنت پهلوی» منتشر شده‌است که در این ستون به تناوب برخی را مرور می‌کنیم.

روابط اسرائیل و ساواک^(۱)
پایگاه‌های اسرائیل تا حدود سال‌های ۱۳۴۵-۱۳۴۶ در ایران به فعالیت خود ادامه دادند و سپس اعلام کردند که چون اطلاعات ما کامل شده پایگاه‌ها را تعطیل و به اسرائیل منتقل می‌کنیم و شبکه‌های ساخته شده در ایران نیز مستقیماً از اسرائیل هدایت خواهد شد. بدین ترتیب، اسرائیلی‌ها ۳ پایگاه فوق را برچیدند و شبکه‌هایی که طی این سال‌ها ایجاد شده بود(و حداقل ۳۰۰ سرمایه‌ور و مأمور مستقل زبده داشت) را برای خود حفظ کرده و از طریق برون مرزی اسرائیل به تماس ادامه دادند. همانطور که قبلاً نیز گفتم، اداره کل دوم ساواک دارای ۱۰ پایگاه برون مرزی برای کار در کشورهای عربی بود، ولی نتیجه کار این ۳ پایگاه اسرائیلی حتی با مجموع آن ۱۰ پایگاه قابل مقایسه نبود. معیذاً، فعالیت سازمان اطلاعاتی اسرائیل در ایران ادامه یافت و نیم‌رودی (یعقوب نیم‌رودی، رئیس اطلاعات سفارت اسرائیل در ایران) به تماس با ساواک ادامه داد.

ولی نیم‌رودی دیگر با من با رئیس ساواک رابطه نداشت و معتقد موظف شده بود با تبادل اطلاعاتی کند. او هفته‌ای ۲-۳ بار برای امور برون مرزی به اداره کل پنجم مراجعه می‌کرد. او با اداره دوم ارتش نیز رابطه داشت و سپهبد کمال در ملاقات‌ها گاه به این موضوع اشاره می‌کرد. به هر حال نیم‌رودی در میان سرویس‌های خارجی بیشترین رابطه را با ساواک داشت و هیچ‌گاه از مقامات اطلاعاتی آمریکا با انگلیس شنیده نشد گلگی کنند که چرا فلاتی اینقدر در رابطه با ساواک فعال است. به عکس، این خود سرویس‌های آمریکا و انگلیس بودند که غیرمستقیم ساواک را به رابطه با اسرائیلی‌ها تشویق کردند و به این سمت سوق دادند. بعدها که در فروردین ۱۳۵۰ از ساواک به بازرسی رفتم، یک بار نیم‌رودی را در کلوب شاهنشاهی دیدیم. با طلا (همسرم) تنها بودم. تعارف کردم، ننشست. آزاو سوال کردم همان کار سابق را دارید؟ گفت: نه، به اسرائیل منتقل شده‌ام. ولی چون دوستان و اطلاعاتی از ایران دارم گاهی من را برای مأموریت اعزام می‌کنند. حال هم به مأموریت آمده‌ام. بار دوم، شاید یکی دو سال بعد، با طلا و دکتر امید در رستوران هتل اینترکنتینانتال نشسته بودیم. نیم‌رودی آمد و سلام کرد. پس از احوالپرسی سوال دفعه قبل را تکرار کردم. باز گفت که موقتاً برای مأموریت آمده‌است. این بار هم ننشست ولایت نمی‌خواست خود را به همراهانم معرفی کند. هر دو بار یک کلمه راجع به اسم خود یا شغل خود به طلا چیزی نگفت و من پس از رفتن او به طلا گفتم که او کیست.

تقویم تاریخ

- درگذشت کریستف کلمب دریانورد شبیر ایتالیایی و کاشف قاره آمریکا (۱۵۰۶ میلادی)
- اولین پرواز بدون توقف بین قاره آمریکا و اروپا توسط چارلز لیندبرگ (۱۹۳۷ میلادی)
- تاسیس حزب زحمتکشان (مظفر بقای)، با حمایت آمریکا در تهران (۱۳۳۰ خورشیدی)
- کنفرانس تاریخی «سازمان وحدت کشورهای آفریقایی»، در آدیس‌آبابا (۱۹۶۳ میلادی)
- طرح پیشنهاد تشکیل دانشگاه آزاد اسلامی توسط آیت الله رفسنجانی (۱۳۴۱ خورشیدی)

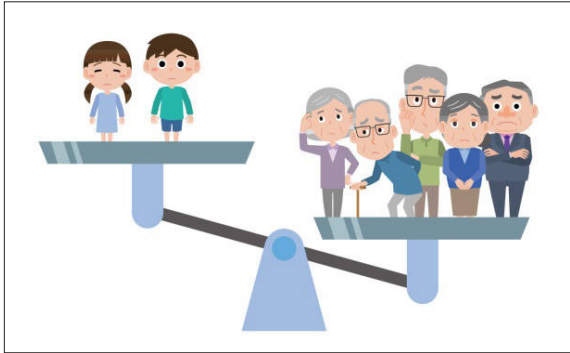
امروز با جهان

یک چالش بزرگ و خطر

حرکت شتابان کشورها به سمت پیری جمعیت

جمعیت جهان در حال گذار از یکی از مهم‌ترین تحولات تاریخی خوداست. تحولی که به دلیل ترکیب کاهش نرخ باروری و افزایش امید به زندگی، سیمای جمعیتی کشورهای جهان را به شکل بنیادینی دگرگون می‌کند. تا چند دهه پیش، رشد سریع جمعیت یکی از ویژگی‌های اصلی جوامع انسانی بود، اما امروزه روندی معکوس در حال شکل‌گیری است: نرخ تولد کاهش پیدا کرده و مردم بیش از قبل عمر می‌کنند. این ترکیب باعث شده که میانگین سنی در اغلب کشورها افزایش یابد و رشد جمعیت به تدریج رو به کاهش برود. بر اساس جدیدترین گزارش صندوق بین‌المللی پول در سال ۱۹۸۰ میانگین سن جمعیت جهانی ۲۶٫۵ سال بود. اما این عدد در سال ۲۰۲۵ به ۳۳٫۶ سال رسیده و پیش‌بینی می‌شود که تا سال ۲۱۰۰ به ۴۳٫۲ سال افزایش یابد. هم‌زمان با این افزایش سنی، نرخ رشد جمعیت از ۱٫۸ درصد در سال ۱۹۸۰ به ۰٫۹ درصد در سال ۲۰۲۵ کاهش پیدا کرده و در ادامه حتی منفی خواهد شد.

در کشورهای پیشرفته مانند ژاپن، آلمان و ایتالیا، جمعیت با سرعت زیادی در حال پیر شدن است و حتی وارد مرحله کاهش جمعیت شده‌اند. این کشورها امروز جزو جوامع «فرایبر» محسوب می‌شوند، جوامعی که سهم بالایی از جمعیت‌شان بالای ۶۵ سال دارند. در مقابل، کشورهای در حال توسعه‌ای مثل هند و بخش‌هایی از آفریقا هنوز با رشد جمعیتی مواجه‌اند، هرچند این رشد نیز نسبت به گذشته کندتر شده است. علت اصلی این روند، کاهش جهانی نرخ باروری است، یعنی زنان کمتر از گذشته فرزند می‌آورند. از طرف دیگر، پیشرفت در خدمات بهداشتی و پزشکی باعث شده که طول عمر افراد افزایش پیدا کند. نتیجه آن‌که جمعیت جوان کاهش پیدا کرده و تعداد سالمندان در حال افزایش است. این روند، حتی در کشورهایی که هنوز هم نرخ تولد بالایی دارند، در حال ظهور است. پیر شدن جمعیت، پیامدهای اقتصادی قابل توجهی دارد و می‌تواند موجب افت رشد اقتصادی، کاهش بهره‌وری و فشار مضاعف بر نظام‌های بازنشستگی و خدمات درمانی شود.

امروز با سلامت

قند یا خوشمزه مرگ‌بار

آماده شدن بدن برای سرطان با مصرف زیاد گلوکز

رابطه میان رژیم غذایی و سرطان همواره موضوع تحقیقات گسترده‌ای بوده است و قند نیز یکی از محورهای اصلی این بحث‌ها، به‌ویژه در زمینه پیشگیری از سرطان، محسوب می‌شود. در حالی‌که قند به‌طور طبیعی در بسیاری از مواد غذایی وجود دارد و برای تأمین انرژی بدن ضروری است، مصرف بیش از حد آن با مشکلاتی مانند چاقی و دیابت مرتبط شده، یعنی دو عاملی که خود از جمله عوامل خطر ابتلا به سرطان هستند. اما سؤال اصلی این‌جاست که آیا قند مستقیماً باعث سرطان می‌شود یا تنها شرایطی را فراهم می‌کند که بدن را مستعد ابتلا به آن می‌سازد؟ محققان می‌گویند اگر می‌خواهید سرطان را کنترل کنید، باید مصرف قند را متوقف کنید. سلول‌های سرطانی با استفاده از گلوکز تغذیه می‌شوند و این ماده محیطی مساعد برای رشد آن‌ها فراهم می‌کند. این سلول‌ها گلوکز را با سرعتی بسیار بیشتر از سلول‌های عادی مصرف می‌کنند و آن را به عنوان سوختی برای رشد و تقسیم سریع خود به کار می‌برند.

در حقیقت سطح بالای گلوکز در بدن می‌تواند محیطی مطلوب برای بقای سلول‌های سرطانی ایجاد کند. حدود ۶۰ درصد از بیماران مبتلا به سرطان در مرحله ۳، هم‌زمان دیابت داشته‌اند. این آمار نشان‌دهنده ارتباط قوی میان قند خون بالا و پیشرفت سرطان است. از طرفی طی یک مطالعه جداگانه پژوهشگران دریافتند رژیم‌های غذایی حاوی مقادیر زیاد ساکارز یا فروکتوز، مسیرهای متابولیکی خاصی را در بدن فعال می‌کنند که موجب افزایش التهاب و رشد تومور می‌شود. همچنین مشخص شد افرادی که دچار سندروم متابولیک هستند-اختلالی که به‌طور مستقیم با مصرف بالای قند مرتبط است-در معرض خطر بالاتری برای ابتلا به انواع مختلف سرطان از جمله سرطان سینه، روده بزرگ و پانکراس قرار دارند. همه این یافته‌ها اهمیت کاهش مصرف قندهای افزوده در رژیم غذایی را برای پیشگیری از سرطان به خوبی نشان می‌دهند. فراموش نکنید قند به‌تنهایی باعث سرطان نمی‌شود و خوردن قند مستقیماً عامل ایجاد سرطان نیست، اما می‌تواند زمینه‌ساز بروز چاقی، دیابت و التهاب مزمن شود که خود از عوامل خطر سرطان هستند.

امروز با قانون

نکات کاربردی حقوقی برای همه به زبان ساده

همه شهروندان لازم است سطح آگاهی‌های حقوقی خود را افزایش بدهند. این امر موجب تحقق و ارتقاء اصل حاکمیت قانون در جامعه، ارتقاء سطح سواد حقوقی افراد، کاهش مراجعات مردم به نهادهای قضایی و شبه‌قضایی، همچنین فرهنگسازی و آمادگی عموم برای تبعیت از قانون خواهد شد.

توصیه به قربانی آزار جنسی

افرادی که قربانی تجاوز جنسی شده‌اند می‌توانند با مراجعه به پزشکی قانونی تا ۷۲ ساعت پس از تجاوز با کمک‌های پزشکی از بیماری ایدز جلوگیری کنند و هویت متجاوز نیز تا ۷۲ ساعت پس از تجاوز قابل شناسایی است. همچنین تا ۱۲۰ ساعت پس از تجاوز می‌توان از بارداری ناخواسته قربانی جلوگیری کرد.